

ΠΡΟΓΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ.

Ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ἄρθρου τούτου ἀγόμεθα ἀμέσως εἰς τὴν παρομοίωσιν τοῦ περὶ οὗ πραγματευόμεθα θέματος πρὸς τὴν ἱατρικὴν. Διότι ἡ πρόγνῳσις εἴτε προ-
διάγνωσις εἶνε καὶ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης ὅρος. Ὁ ἱατρός ἐκ τῶν παρατηρηθέντων τῆς νόσου συμπτωμάτων προσπαθεῖ νὰ ὀρίσῃ τὸ εἶδος τοῦ ἐπικειμένου κακοῦ καὶ νὰ ὀνομάσῃ τὴν νόσον μὲ τὸ ὀρθὸν καὶ ἀληθὲς αὐτῆς ὄνομα. Τότε δέ, ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων γνώσεων αἱ ἐπο-
ρίσατο ἐκ τε τῶν ἐπιστημονικῶν σπουδῶν του καὶ ἐκ τῆς πολυχρονίου πείρας ἐν τῇ πρακτικῇ ἐξασκήσει τοῦ ἐπαγγέλ-
ματός του, εἶνε συγχρόνως εἰς θέσιν νὰ προῖδῃ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ πορείαν τῆς νόσου, καὶ νὰ γνωρίσῃ, ποῖα μέρη τοῦ ὅλου ὁργανισμοῦ ἀπειλοῦνται ὑπὸ τοῦ μεγίστου κινδύνου καὶ τίνι τρόπῳ ὁ κίνδυνος οὗτος δύναται νὰ ἀπο-
τραπῇ ἀπὸ τοῦ ἀσθενοῦς.

Πράγματι ὁ κακὸς καιρὸς δύναται προσφεύστατα νὰ παραβληθῇ πρὸς νόσον τοῦ ἀερώδους περικαλύμματος τῆς γῆς, διότι οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἡ κακοκαιρία εἰ μὴ διατάραξις τῆς ἰσορροπίας τῶν ἀερωδῶν ἐκείνων ζωϊκῶν χυμῶν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, οἵτινες κυκλοφοροῦσι σφύζοντες περὶ τὸ σῶμά του καὶ συγχρόνως ἀποτελοῦσι δι' ἡμᾶς, τοὺς πτω-
χοὺς παρασίτους τῆς γῆνης σφαίρας, τὸν πρῶτον καὶ ἀπα-
ραίτητον τῆς υπάρξεως ὅρον. Οἱ ἀεροσκοποὶ εἴτε μετεωρο-
λόγοι κατανοοῦσιν ὁσημέραι σαφέστερον τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μιμηθῶσιν, ἐν σχέσει πρὸς ἐκεῖνας τὰς „νόσους τοῦ ἀέ-
ρος“, τοὺς ἱατροὺς τῶν ἀνθρωπίνων νοσημάτων, οἵτινες δὲν βασανίζουσι πολὺν χρόνον τὸν νοῦν των παρὰ τῇ κλίνῃ τοῦ ἀρρώστου ὅπως ἐννοήσωσι τίνι τρόπῳ ἡδυνήθη νὰ λάβῃ ὑπαρξίν ἡ νόσος ἢ τίνος ἔνεκα τὰ προσδοκώμενα ἐπακολου-
θήματα θὰ ἐξελιχθῶσιν ἐκ τῶν ἤδη παρουσιασθέντων τῆς νόσου συμπτωμάτων· διότι γνωρίζουσιν ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ὅτι, μέχρις οὗ λυθῶσι τὰ τελευταῖα ταῦτα προβλήματα τοῦ φαι-
νομένου τῆς ζωῆς, ὅχι μόνον ὁ νοσηλευόμενος ἀσθενής, ἀλλὰ σύμπασα ἡ ἀσχούσα ἀνθρωπότης θὰ ἐξωλοθρεύετο. Ὅταν τις καταληφθῇ ὑπὸ συνεχοῦς πταρμοῦ, προεικάζει συνήθως, ὅτι ὁ ἐσωτερικὸς ἐκείνος τῆς ῥίνος του γαργαλισμὸς εἶναι σημεῖον ἐπικειμένης καταρροῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριστος ἱατρός δὲν θὰ ἡδύνατο εὐκόλως νὰ τῷ ἐξηγήσῃ, πῶς κυρίως συμβαίνει ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει νὰ πταρνύηται καὶ ἐν ποίᾳ ἀμοιβαίᾳ σχέσει καὶ ἀλληλεπιδράσει εὐρίσκεται ὁ παράδοξος ἐκείνος σπασμὸς, ὃν ὀνομάζομεν πταρμόν, μετὰ τῆς προσ-
σεγγιζούσης καταρροῆς. Ὅταν δὲ ἡ καταρροὴ αὕτη ἐπέλθῃ μετὰ τῆς συνήθους αὐτῇ ἀκριβείας, τότε πλέον δὲν ἐνδια-
φερόμεθα βεβαίως τόσο πολὺ νὰ μάθωμεν, πόθεν ἡ καταρ-
ροὴ προῆλθεν, ὅσον, τίνι τρόπῳ νὰ ἀπαλλαχθῶμεν αὐτῆς ὅσον οἷόν τε τάχιστα.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ ἱατρός τοῦ καιροῦ δηλ. ὁ μετεωρολόγος οὐδόλως δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπικειμέ-
νην „τοῦ ἀέρος νόσον“ οὔτε νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τῆς ἀναπτύ-
ξεως καὶ πορείας αὐτῆς οἷαν δήποτε ἐπιρροήν, ἐν τούτοις ὅμως ἡ ἀκριβὴς ἐκ τῶν προτέρων γνώσις τῆς περαιτέρω πο-
ρείας αὐτῆς ἔχει ἀναμφιβόλως μεγίστην καὶ προφανεστάτην σπουδαιότητα διὰ τοὺς ἀνθρώπους, διότι προειδότες τὸν ἐπαπειλοῦντα αὐτοὺς κίνδυνον σπεύδουσι νὰ προφυλάξωσι καὶ ἀσφαλίσωσιν ἐγκαίρως τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπικειμένης λύσεως τῶν μαινομένων στοιχείων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαιτεῖται πρωτίστως συλλογὴ ὅσον τὸ

δυνατὸν περισσοτέρων μετεωροσκοπικῶν παρατηρήσεων, αἵ-
τινες ὡς συμπτώματα νὰ προσδιορίζωσι τὸν ἐξωτερικὸν χα-
ρακτῆρα τῆς νόσου ἐν πᾶσιν αὐτῆς τοῖς σταδίοις. Τοιαῦται παρατηρήσεις ἤρχισαν πραγματικῶς νὰ γίνωνται εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς ἀπὸ ἐνὸς ἤδη αἰῶνος μετὰ τῆς μεγίστης κα-
νονικότητος, σταθερότητος καὶ καρτερίας. Εἶνε δὲ τὰ μά-
λιστα παράδοξον ὅτι οἱ μετεωρολόγοι, μεθ' ὅλην τὴν ἐκ-
τακτον πλησμονὴν τοῦ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο συναχθέν-
τος ὕλικου ἐκ παρατηρηθέντων συμπτωμάτων, μόλις κατὰ τοὺς νεωτάτους χρόνους, ἤτοι ἀπὸ δεκαπέντε μόλις ἐτῶν, ἤρξαντο νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῆς πρακτικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ὕλικου τούτου, πειρώμενοι ν' ἀποδείξωσι δι' ἀριθμῶν, ὅτι εἰς ὀρισμένην τινὰ συνδρομὴν πολλῶν τοιούτων συμπτωμάτων τοῦ καιροῦ παρουσιάζονται μετὰ ὀρισμένον χρόνον (λ. χ. μετὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρας ὥρας) ὀρισμένα μετεωρολογικὰ φαινό-
μενα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἐκ τῆς παρουσίας τῶν συμπτωμάτων δύναται νὰ προλεχθῇ ἡ μέλλουσα πορεία τοῦ καιροῦ, χωρὶς διόλου νὰ ᾔνε γνωστὴ ἡ ἐσωτερικὴ συνάφεια μετὰ τῆς διαδοχῆς τῶν φαινομένων τούτων.

Ἡ τάσις αὕτη τοῦ ἐξετάζειν τὰ γεγονότα μᾶλλον ἢ τὰς ἀρχικὰς αὐτῶν αἰτίας καταδικάζετο ὑπὸ τῆς ἀρχαίας σχολῆς τῶν μετεωρολόγων ὡς „ψηλάφῃσι ἐν τῷ σκότει“ καὶ ἐθεωρεῖτο ἀναξία τῆς αὐστηρᾶς ἐπιστήμης, ἥτις τείνει νὰ ἀνέυρῃ τὸν γενικὸν νόμον, „τὸν μόνιμον καὶ σταθερὸν πόλον ἐν τῇ φυγῇ τῶν φαινομένων“. Ἀλλ' οἱ ἀρχαῖοι οὗτοι σοφο-
λογιώτατοι οὐδόλως ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν, ὅτι πᾶσα ἐπιστήμη, ἐν τοῖς σπαργάνοις εἰσέτι διατελοῦσα, ἀναγκάζεται νὰ ἀρκε-
σθῇ εἰς τοιοῦτους ἀπλοῦς ἐμπειρικοὺς κανόνες. Τρανώτατον τοῦτου παραδείγμα παρέρχει ἡ ἀστρονομία, ἡ ἀρχαιοτάτη καὶ τὰ μάλιστα ἀνεπτυγμένη ἐπιστήμη. Κατὰ τοὺς παναρχαιο-
τάτους ἤδη χρόνους ἤξευρον οἱ Κινεζοὶ καὶ οἱ Ἰνδοὶ νὰ προ-
λέγωσι μετ' ἀποχρώσεως ἀκριβείας τὰς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, διότι ἐν τῇ παρελεύσει τῶν αἰώνων σημει-
οῦντες καὶ καταγράφοντες τὴν ἐκάστοτε παρουσίαν τῶν θαυ-
μασίων τούτων φαινομένων εἶχον παρατηρήσῃ ὀρισμένην τινὰ ἀκριβειαν καὶ κανονικότητα, τὴν ὁποίαν κατόπιν μετε-
χειρίζοντο πρακτικῶς εἰς τοὺς ὑπολογισμούς των, χωρὶς νὰ ἔχωσιν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν περὶ τῆς πραγματικῆς αἰ-
τίας τῶν ἐκλείψεων τούτων. Βραδύτερον ἔμαθον κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ προσδιορίζωσιν ἐκ τοῦ προτέρου τὰς κινή-
σεις τῶν πλανητῶν. Ὁ Κέπλερος κατάρθωσε, τὸ μέγα πλη-
θος τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίων κανόνων νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τρεῖς κυριώδεις κανόνες· ἀλλὰ μόνος εἰς Νεῦτων ἡδυνήθη τελευταῖος νὰ δώσῃ τὴν γενικὴν ἐξηγήσιν πάντων τῶν φαι-
νομένων τούτων διὰ τοῦ μεγάλου φυσικοῦ νόμου τῆς παγ-
κοσμίου ἐλξεως.

Ἐπὶ τετρακισχίλια ἔτη ἡναγκάσθη ἡ ἀνθρωπότης νὰ ἐρευνᾷ καὶ φροντιδοκοπῇται, ὅπως ἐξηγήσῃ τὴν αἰτίαν τῶν οὐρανίων φαινομένων· ἀλλ' ἡ μετεωρολογία εὐρίσκεται εἰσέτι ἐν τῇ παιδικῇ αὐτῆς ἡλικίᾳ, μόλις ἀριθμοῦσα ἑκατὸν ἔτη. Ἄν δὲ μεθ' ὅλα ταῦτα παραδόξως πως ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πολλὰς ἐπιτυχίας, δυνάμεθα νὰ ὑπερφηανεύωμεθα διὰ τὸ προῶρως ἀναπτυχθὲν παιδίον· οὐχ ἴττον ὅμως δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονώμεν, ὅτι ἔχομεν ἀπέναντί μας μικρὸν παι-
δίον, τὸ ὁποῖον ὅπωςδήποτε πρέπει διέλθῃ τὴν ἡλικίαν τῶν ἀνοησιῶν του, πρὶν ἢ ἀνδρωθῇ καὶ μεγαλουργήσῃ.

Ὅτι ἡ νέα αὕτη συμπτωματολογία τοῦ καιροῦ ἔχει νὰ

λύση πολυπλοκώτατον καὶ δυσχερέστατον πρόβλημα, εἶνε εὐνόητον. Διότι ἀκριβῶς ἐνταῦθα, ὅπου οἱ πραγματικοὶ νόμοι εἶναι ἄγνωστοι, ὀφείλομεν πρωτίστως νὰ ἀποχωρίσωμεν τὸ καθαρῶς τυχαῖον ἀπὸ τοῦ κανονικοῦ δι' ἀποκαταλήπτου καὶ αὐστηρῶς συστηματικῆς ἐπεξεργασίας ὅσον οἷόν τε πλείστον περιπτώσεων. Ὁ πταρμός, ὡς γνωστόν, δὲν εἶνε πάντοτε σημεῖον ἐπερχομένης καταρροῆς, διότι δύναται ὡσαύτως νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς εἰς τὸν ἥλιον ἀναβλέψεως ἢ ἐκ τῆς εἰς τὴν ῥίνα εἰσαγωγῆς ταμβάκου ἢ ἄλλης τινὸς πταρμικῆς οὐσίας. Αὗται λοιπὸν αἱ δευτερεύουσαι περιστάσεις ὀφείλουσι πᾶσαι κατὰ τὴν προδιάγνωσιν νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν. Ὡσαύτως, εἰς τὴν πτῶσιν τῆς στήλης τοῦ ὑδραργύρου ἐν τῷ βαρομέτρῳ ἐπακολουθεῖ μὲν κακοκαιρία ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, δηλαδὴ κατὰ κανόνα, οὐχὶ ὅμως πάντοτε ἄνευ ἐξαιρέσεως. Ὅπως λοιπὸν βεβαιωθῇ περὶ τούτου ὁ μετεωρολόγος ὀφείλει, ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ ὁ ἱατρός, νὰ παρακολουθήσῃ πάντα τὰ συμπτώματα μέχρι εὐρυτέρων ἀποστάσεων, ἐφ' ὅσον ταῦτα παρουσιάζονται. Πρέπει δηλαδὴ νὰ ἔχῃ σύγχρονον γνῶσιν τοῦ βαρομετρικοῦ ὕψους, τῆς θερμοκρασίας, τῆς διευθύνσεως καὶ ἐντάσεως τῶν ἀνέμων κτλ. πολλῶν ἀπομεμακρυσμένων τόπων, τοῦθ' ὅπερ κατέστη δυνατόν ἀφ' ὅτου τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς συνεδέθησαν διὰ τηλεγραφικῶν γραμμῶν, αἵτινες προθύμως ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μετεωρολόγων. Τὰ καθ' ἑκάστην διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιευμένα περὶ τοῦ καιροῦ τηλεγραφήματα καὶ οἱ μετεωρολογικοὶ χάρται ἀριστῶς λοιπὸν τὴν ἱατρικὴν ἐκδεσιν, ἐν ἣ ἐκτίθεται ἡ κατὰστασις τῆς υἰγείας τῆς προσφιλοῦς ἡμῶν μητρὸς, τῆς γῆς, ἢ μᾶλλον τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτῆς αἰρώδους περικαλύμματος ἢ δηλοῦνται τὰ συμπτώματα τῆς νόσου, αἵτινα πρὸ μικροῦ παρουσιάσθησαν.

Εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα συμπτώματα ἀνήκουσιν, ὡς γνωστόν, κατὰ πρωτίστον λόγον αἱ ἐλάχισται ἀτμοσφαιρικοὶ καὶ πιέσεις, ἥτοι τὰ ἐλάχιστα ὕψη τῆς βαρομετρικῆς στήλης. Ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον παρουσιάζονται ἐν τῷ ἀκροτάτῳ βορρᾷ ὑπεράνω τῆς ἀμερικανικῆς ἡπείρου, τοῦ αἰέρος ἐνταῦθα, δι' ἄγνωστους καὶ μὴπω ἀρκούντως ἐξηγηθέντας λόγους, ταχέως ἀραιούμενου ἐπὶ μεγάλης ἐκτάσεως, καὶ δὴ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκτάσεως ἐκείνης ἐπικρατεῖ ἡ ἐλαχίστη πίσις τῆς ἀτμοσφαίρας, τὸ κατώτατον ὕψος τῆς βαρομετρικῆς στήλης, περὶ δὲ τὸ κεντρικὸν τοῦτο σημεῖον διατάσσονται συμμετρικῶς δακτυλιοειδεῖς ἐκτάσεις αἰέρος, τῶν ὁποίων ἡ πυκνότης καὶ ἐπομένως ἡ πίσις αὐξάνει βαθμιαίως ἐκ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω, κατ' εὐθὺν λόγον πρὸς τὰς ἀπὸ τοῦ κέντρου αὐτῶν ἀποστάσεις. Τὸ ὅλον λοιπὸν ὁμοιάζει πρὸς χωνοειδῆ ὀπὴν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ. Ἡ ὀπὴ αὕτη δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς πληγὴν τοῦ αἰρώδους περικαλύμματος τοῦ ἡμετέρου πλανήτου: ὅπως δὲ εἰς τινὰ πληγὴν τοῦ ἡμετέρου σώματος πάντες οἱ ζωϊκοὶ χυμοὶ συρρέουσιν ὅπως ἱατρύουσιν αὐτήν, οὕτω καὶ εἰς τὸ ἀνοιχθὲν ἐκεῖνο τραῦμα τὴν ἀτμοσφαίραν εἰσορμᾷ πανταχόθεν ὁ περιεκείμενος αἰὴρ, καὶ δὴ μετὰ τοσούτῳ ἰσχυροτέρως ὀρμῆς, ὅσῳ ἡ πληγὴ εἶνε βαθύτερα. Εἶνε λοιπὸν εὐνόητον, ὅτι εἰς τοιαύτας τῆς ἀτμοσφαίρας χοάνας ἀναπτύσσονται ἄνεμοι τοσούτῳ σφοδρότεροι, ὅσῳ μείζον εἶνε τὸ βάθος ἢ, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὅσῳ ἔλασσον εἶνε τὸ βαρομετρικὸν ὕψος ἐν τῷ κέντρῳ τῆς χοάνης (τοῦ καλουμένου σίφωνος εἴτε τυφῶνος! [Cyclon]). Γνωστὸν ὡσαύτως τυγχάνει, ὅτι ὁ εἰσορμῶν αἰὴρ προσλαμβάνει συστροφικὴν κίνησιν, καὶ τοῦ φαινομένου τούτου εἶνε εὐεξήγητος ὁ λόγος. Πρὸς σαφέστεραν ὅμως αὐτοῦ κατάληψιν πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν,

ὅτι ὁλόκληρον τὸ ἀνωτέρω περιγραφὲν φαινόμενον λαμβάνει χώραν ἐπὶ οὐρανοῦ σώματος, στροφομένου περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Ἐπομένως ὁ ὑπὲρ τὸν ἰσημερινὸν τῆς γῆς αἰωρούμενος αἰὴρ, ἵνα δι' ἡμᾶς ἐπικρατῇ γαλήνη, πρέπει νὰ κινῆται μὲ ταχύτητα 463 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον, τοῦτ' ἐστὶ πεντάκις ταχύτερον τοῦ σφοδρότατου τυφῶνος· καὶ πράγματι ὡς σφοδρὸς τυφὼν θὰ ἦτο εἰς ἡμᾶς ἐπαισθητὸς ὁ ὑπὲρ τὸν ἰσημερινὸν αἰὴρ, ἐάν, διατηρῶν ἀμείωτον τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ ταχύτητα, μετεφέρετο εἰς τὰ ἡμέτερα πλάτη, ἐτι δὲ μᾶλλον εἰς τοὺς πόλους, διότι παρ' ἡμῖν ἡ ἀπόλυτος ταχύτης τῆς περὶ τὸν ἄξονα περιστροφῆς τῆς γῆς εἶνε πολλῶ μικροτέρα ἢ παρὰ τῷ ἰσημερινῷ, ἐπὶ δὲ τῶν πόλων εἶνε ἴση τῷ μηδενί. Ὅταν λοιπὸν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἡμισφαίριου συμβῇ ἡ ἀνωτέρω περιγραφεῖσα ἀραίωσις τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ σχηματισθῇ ἐν αὐτῇ ἡ χωνοειδὴς ὀπὴ, τότε ὁ ἐκ τοῦ βορρᾷ εἰσορμῶν εἰς τὴν χοάνην αἰὴρ, θὰ ἔχῃ ταχύτητα μικροτέραν τῆς τοῦ κέντρου τῆς χοάνης, καὶ ἐπομένως θὰ στραφῇ πρὸς δυσμὰς. Πρὸς βορρᾶν λοιπὸν τῆς χοάνης θὰ πνέωσιν οὐχὶ βόρειοι ἀλλὰ βορειανατολικοὶ ἄνεμοι. Τούναντίον δὲ οἱ ἐκ νότου εἰσδύοντες εἰς τὴν χοάνην ἄνεμοι ἔχουσι μείζονα ταχύτητα ἢ τὸ κέντρον, καὶ ἐπομένως στρέφονται πρὸς ἀνατολάς· ἐνταῦθα λοιπὸν ἐπικρατοῦσι νοτιοδυτικοὶ ἄνεμοι. Ὡσαύτως εὐρίσκομεν ὅτι πρὸς ἀνατολάς τοῦ κέντρου ἐπικρατοῦσι μεσημβρινοὶ καὶ πρὸς δυσμὰς βόρειοι ἄνεμοι. Ἐκ τούτου προέρχεται περὶ τὸ κέντρον συστροφικὴ κίνησις τοῦ εἰσορμῶντος αἰέρος, τῆς ὁποίας κινήσεως ἡ διεύθυνσις εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν τοῦ ὠροδείκτου, ἐνῶ οἱ σίφωνες τοῦ νοτίου ἡμισφαίριου διὰ τοὺς αὐτοὺς ἀκριβῶς λόγους ἔχουσι τὴν ἀντίστροφον κίνησιν. Ἐπειδὴ τοῦ παρατηρηθέντος τούτου κανόνος, ὡς εἶδομεν, εὐρέθῃ ἡ φυσικὴ ἐξήγησις, δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὸν τὸν τίτλον νόμου τῶν ἀνέμων, καὶ ὀνομάζομεν αὐτόν, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνακαλύπτου, νόμον τοῦ Bouji-Ballot.

Ἡ νέα διεύθυνσις τῆς μετεωρολογικῆς ἐπιστήμης, ἣν ἐκ παραβολῆς πρὸς τὴν ἱατρικὴν ὠνομάσαμεν συμπτωματολογίαν τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ὁποίας εἰς ἐκ τῶν περιφανεστάτων ἀντιπροσώπων εἶνε καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀμβούργῳ γερμανικοῦ ναυτικοῦ μετεωροσκόπου Δρ. φᾶν Βέββερ, κατῳρῶσεν ἤδη νὰ ἐξακριώσῃ, ὅτι οἱ σίφωνες, οἵτινες οὐδέποτε περιορίζονται ἐν τῷ τόπῳ τῆς γενέσεως αὐτῶν ἀλλὰ μετακινούνται ἀνὰ τὸ ἡμέτερον ἡμισφαίριον πάντοτε πρὸς ἀνατολάς, τρέπονται ὅλως ὠρισμένας ὁδοὺς κατὰ τὴν ἐαυτῶν πορείαν. Ὁ φᾶν Βέββερ διακρίνει πέντε τοιαύτας κυριώδεις ὁδοὺς, γνωρίζοντες δὲ ταύτας δυνάμεθα πολλάκις μετὰ βεβαιότητος νὰ προείπωμεν τὸν μέλλοντα δρόμον ἐνὸς σίφωνος, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἦνε ἡμῖν ἄγνωστος ὁ τόπος τῆς γενέσεώς του. Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἔχει προφανῶς τὴν μεγίστην σημασίαν καὶ σπουδαιότητα διὰ τὴν πρόγνωσιν τοῦ καιροῦ ἐν ὠρισμένῳ τινὲ τόπῳ. Ἐὰν εὐρωμεν λόγου χάριν ὅτι ἐπερχόμενός τις σίφων θὰ τραπῇ πιθανῶς τὴν ἐπομένην ἡμέραν πρὸς βορρᾶν ἡμῶν, τότε κατὰ τὸν νόμον τῶν ἀνέμων δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν νοτιοδυτικούς ἢ τὸ πολὺ δυτικούς ἀνέμους, τῶν ὁποίων τὴν ἐντασιν μετροῦμεν κατὰ τὸ βάθος τῆς βαρομετρικῆς στήλης καὶ τὴν ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν τοῦ κέντρου. Ἐὰν τὸ κέντρον διέλθῃ ἀνωθεν τοῦ τόπου ἐν ᾧ εὐρίσκόμεθα, τότε ἔχομεν κατ' ἀρχὰς μὲν σφοδροτάτους μεσημβρινούς ἀνέμους νὰ περιμένωμεν, εἴτα δὲ ὀλεθρίαν νηνεμίαν, ὅταν τὸ κέντρον τοῦ ἀνεμοστροβίλου ἴσταται ἀκριβῶς ὑπεράνω ἡμῶν· διότι ἐνταῦθα οἱ ἄνεμοι συγκρούονται πανταχόθεν πρὸς ἀλλήλους καὶ μόνον πρὸς τὰ ἄνω δύνανται νὰ

διαφύγωσι. Τὸ πρὸς τὰ ἄνω συνωθούμενον βεῦμα τοῦ ἀέρος ἔρχεται εἰς ὕψη, ἐνθα ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶνε ψυχροτέρα· ἐνταῦθα ὁ ἀήρ ἕνεκα τῆς ταχέως ἀποψύξεως δὲν δύναται πλέον νὰ συγκρατήσῃ τὸ ὑδατῶδες αὐτοῦ στοιχεῖον· μέλανα νέφη σχηματίζονται καὶ ἀρχίζει νὰ πίπτῃ ῥαγδαία βροχὴ, ἐνῷ αἰφνης ἐγείρεται ἰσχυρὸς βορρᾶς, ἅμα ὡς ὁ σίφων τραπῇ πρὸς ἀνατολὰς. Ἦδη λοιπὸν κατανοοῦμεν, πῶς πάντα τὰ φαινόμενα ταῦτα δύνανται νὰ προλεχθῶσιν ἐξ ἐκείνου τοῦ νόμου, ὡσαύτως δὲ καὶ διατὶ ἡ πτώσις τοῦ βαρομέτρου συνεπάγεται συνήθως κακοκαιρίαν· διότι ἡ στήλη τοῦ ὑδραργύρου ἐν τῷ βαρομέτρῳ δεικνύει ἡμῖν, ὡς γνωστόν, πόσος ἀήρ ἐκάστοτε εὑρίσκεται ὑπεράνω ἡμῶν. Ὅταν ὁ ὑδράργυρος κατέρχεται, δεικνύει ὅτι ὑπεράνω ἡμῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἐσχηματίσθη ὁπῇ, ἥτις βαίνει αὐξανομένη· ἐπέρχεται λοιπὸν κατὰ τὰ ἄνω τέρω τυφὼν, καὶ περιμένομεν νότιον ἄνεμον.

Ἐνίοτε βεβαίως δυνάμεθα ν' ἀπατηθῶμεν ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην, διότι ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις δύναται ἐκτάκτως πῶς νὰ ἐλαττωθῇ διὰ τοπικῶν ἐπιδράσεων. Μόνα τὰ περὶ καιροῦ τηλεγραφήματα δύνανται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ δώσωσιν ἡμῖν αὐθεντικὰς πληροφορίες, διότι ἀναγγέλλουσιν ἡμῖν ἀπὸ μακρῶν ἀποστάσεων τὰ γνωρίσματα τοῦ σίφωνος καὶ τὴν πορείαν αὐτοῦ, ἐνῷ ἀφ' ἐτέρου τὸ βαρόμετρον ἐπικυροῖ τὰς ἀγγελίας ταύτας καὶ βεβαίῳ ἡμᾶς περὶ τῆς προσπελάσεως τοῦ κέντρου τοῦ σίφωνος.

Τοιοιουτρόπως λοιπὸν δυνάμεθα σήμερον, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πολλαπλῶν ἐκείνων παρατηρήσεων νὰ γνωρίσωμεν μίαν ἢ καὶ δύο ἡμέρας πρότερον τὴν μέλλουσαν κατάστασιν τὴν ἡμετέρας ἀτμοσφαίρας ἐπὶ ἀρκούντως ἐκτεταμένον χωρῶν, αἱ δὲ περὶ τοῦ καιροῦ προφητεῖαι ἡμῶν πραγματοποιοῦνται εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις, ἂν καὶ περὶ τοῦ κυρίου „αἰτίου“ τῶν προμαντευομένων φαινομένων δὲν ἔχομεν πάντοτε σαφῇ καὶ καθαρὰν γνῶσιν. Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους τῆς

συγκριτικῆς συμπτωματολογίας ἡδυνάμεθα κάλλιστα νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς τὸν κύκλον τῶν ἡμετέρων παρατηρήσεων καὶ τὸν ἀρχαῖον ἡμῶν μάντιν, τὸν κηπαῖον βάτραχον, ἡ καὶ τοὺς τύλους τοῦ ποδός, τοὺς κοινῶς καλουμένους κάλλους, οἵτινες ὡς γνωστὸν ἔχουσι παραδόξως λεπτὴν εὐαίσθησιν εἰς τὰς μεταβολὰς τοῦ καιροῦ.

Δὲν θὰ ἦτο ἄτοπον νὰ ἐξετάσωμεν, εἰ δυνατόν, στατιστικῶς καὶ δι' ἀριθμῶν, εἰς πόσας περιπτώσεις ὁ κάλλος ἐπιτυγχάνει ἐν ταῖς προφητείαις του καὶ εἰς πόσας ἀποτυγχάνει. Ἐξήγησιν τοσοῦτο παραδόξων σχέσεων δὲν δυνάμεθα βεβαίως ν' ἀπαιτήσωμεν, ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα ἀποτελέσματα τῆς πρακτικῆς μετεωρολογίας ἀδυνατοῦμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τουλάχιστον νὰ ἐξηγήσωμεν. Ὅτι ὅμως μέρη τινὰ τοῦ ζωικοῦ ὀργανισμοῦ εἶναι λίαν εὐαίσθητα εἰς τὴν ἀτμοσφαιρικήν ὑγρασίαν ἀποδεικνύει, ἐκτὸς ἄλλων πολλῶν, καὶ τὸ τρίχινον ὑγρόμετρον, ἐργαλεῖον, ὅπερ εἰς τοὺς μετεωρολόγους παρέχει σπουδαίας ὑπηρεσίας διὰ μόνης τῆς ἐκτάκτου εὐαισθησίας τῆς ἀνθρωπίνης τριχὸς εἰς τὴν ὑγρασίαν τοῦ ἀέρος. Πρὶν ἢ ὅμως πιστεύσωμεν σπουδαίως εἰς τὰς προφητείας τῶν βατράχων, τῶν κάλλων καὶ τῶν τοιούτων, ὀφείλομεν νὰ συλλέξωμεν ὅσον οἶόν τε πλείστας περιπτώσεις ἐπιτυχίας καὶ πραγματοποίησεως τῶν προφητειῶν τούτων, τοῦτ' ἔστι ν' ἀποδείξωμεν στατιστικῶς, δι' ἀριθμῶν, τὴν ἀξιοπιστίαν αὐτῶν.

Γνωρίζομεν λοιπὸν τὴν σήμερον τοσοῦτο μόνον μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ἡ ἐπιστήμη δύναται νὰ προαγγεῖλῃ τὴν μέλλουσαν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαίρας ἡτοὶ τὸν καιρὸν μόνον δύο τὸ πολὺ ἡμέρας ἐκ τῶν προτέρων, καὶ τοῦτο οὐχὶ πάντοτε μετὰ πληρεστάτης βεβαιότητος. Ἐπομένως αἱ περὶ καιροῦ προφητεῖαι δι' ἐν ὀλίκληρον ἔτος, τὰς ὁποίας ἀναγινώσκομεν εἰς τὰ ἡμερολόγια καὶ τοὺς καζαμίας, εἶναι καθαρὰ ἀγυρτεία.

ΝΗΠΙΩΝ ΑΣΥΛΑ.

Ὅντως εἶναι προσοχῆς μεγίστης ἀξίον, ὅτι πάντα τὰ φιλοσοφικὰ πνεύματα, τὰ ἀσχολούμενα περὶ τὰ πλουτολογικὰ ζητήματα καὶ τὴν ἠθικὴν τῶν λαῶν τοῦ τε παρόντος καὶ μέλλοντος, σπανιώτατα συμφωνοῦσι περὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας τῆς ὁσημέραι αὐξανούσης οἰκονομικῆς δυσχερείας τοῦ κοινωνικοῦ βίου ἐν τῇ εὐρυτάτῃ τῆς λέξεως σημασίᾳ, πάντως ὅμως ὡς προσφορώτερον καὶ δραστηριώτερον φάρμακον νομίζεται τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου ἡ ἀνακούφισις τε καὶ ἐνίσχυσις.

Ἐν τοῖς πρώτοις, οἵτινες ἀναγκαιότατα τῆς ἀνακουφίσεως ταύτης χρῆζουσιν, λογιστέοι οἱ κακοδαίμονοι ἔγγαμοι καὶ μάλιστα οἱ πολυμελοῦς οἰκογενεῖας προστάται, οἱ ἐργατικοὶ τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν πόλεων, ὧν ὁ ἡμερήσιος μισθὸς καθ' ὅλου, μεθ' ὅλην τὴν συνετὴν οἰκονομίαν, οὐδαμῶς ἐπαρκεῖ ταῖς πρώταις αὐτῶν ἀνάγκαις. Πρόδηλον ἄρα ὅτι καὶ ἡ γυνὴ ἐργαζομένη δύναται πῶς τὰ ἐλλείποντα νὰ ἀναπληρώσῃ. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ἐπιβαλλόμενον καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, εἶναι τόσον ἀληθές, ὥστε οὐδεμίᾳ θεωρίᾳ οὐδὲ ῥητορικῇ δεινότητι, οὐδὲν αἰσθημα δύναται νὰ ἀναιρέσῃ. Ἴνα καταστήσῃ τὴν ἐργασίαν τῶν μητέρων δυνατόν, ἴδρυσεν δημοτικὸς τις Σύμβουλος ἐν Παρισίοις ἐν ἔτει 1860 τὰ ἀσyla τῶν νηπίων (asyles d'enfants) τανῶν πραγματικὰ Σχολεῖα (Ecoles materielles) καλούμενα. Τὰ σχολεῖα ταῦτα, καίτοι ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἐπολλα-

πλασιάσθησαν, δὲν εἶναι ὅμως ἱκανὰ νὰ δεχθῶσι τὰ δηλωθέντα νήπια, τρανώτατον μαρτύριον τῆς χρησιμότητος καὶ ἀναγκαιότητος αὐτῶν. Οἱ μὴ ποτε ἰδόντες τοιαῦτα ἰδρύματα, ἀδύνατον νὰ κατανοήσωσι μετὰ τίνος τελείας τῶν πραγμάτων γνώσεως καὶ ἐπιστήμης ἰδρῦθησαν, ὅποια ἡ ἀκριβὴς ἐποπτεία, ὅποια δὲ καὶ ἡ τῶν ἀρμοδιῶν μέριμνα τε καὶ προθυμία νὰ ἀπεργάσωνται ὡς οἶόν τε καλὰ καγαθὰ τὰ ὑπὸ τῶν γονέων πιστευθέντα αὐτοῖς νήπια.

Ἴνα δυνηθῶσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ ἀναγκαιοῦ τῶν σχολείων τούτων ἐν Παρισίοις, θὰ πειραθῶμεν νὰ παράσχωμεν πιστὴν εἰκὼνα αὐτοῦ περιγράφοντες ἀκριβῶς τὴν ἐργασίαν καὶ ὅτι σχετικὸν πρὸς ταῦτα.

Τὰ εἰρημένα σχολεῖα εἶναι ἰσόγαια, ἀποτελούμενα ἐκ δύο αἰθουσῶν, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἡ καὶ μεῖζων, ἐν ἣ κυρίως τὰ νήπια παιδεύονται, εἶναι ἐστιατόριον ἅμα καὶ ἱματιοθήκη, ἐν χειμῶνος δὲ καὶ ὑετοῦ ὥρα δύνανται τὰ νήπια νὰ παίζωσιν ἐν αὐτῇ. Ἡ ταύτη παρακειμένη εἶναι ὁμοία ταῖς τῶν σχολείων αἰθούσαις ἐν γένει, λείπουσι μόνον τὰ γραφεῖα, ὡς πάντῃ τοῖς νηπίοις ἄχρηστα. Τὰ χθαμαλώτατα θρόνια εἶναι οὕτω βαθμηδὸν τεθειμένα, ὥστε ἡ διδάσκαλος νὰ ἐπισκοπῇ πάντα. Μέγα προσέχουσιν αὐταὶ τῇ συνήθει ἐν Γαλλίᾳ στάσει τῶν καθημένων νηπίων, ἅπερ δέον νὰ ἔχωσι τὰς χεῖρας συνδεδεμένας ὀπισθεν καὶ τὰ στήθη προτεταμένα.